

Betere toegankelijkheid landelijke gebieden

Twee nieuwsberichten bleven afgelopen week in mijn gedachten hangen. De ene ging over het afzetten van het Twentepad, het andere over een oproep om de natuur toegankelijker te maken voor recreanten. Beide gaan dus over het openstellen van de landelijke gebieden, onder meer voor wandelaars. Dat klinkt heel mooi, maar in de praktijk blijkt dat toch wat ingewikkelder te liggen.

Tekst & beeld: Hans Plas | www.oranginas.nl

Twentepad afgezet

Eerst was er het bericht in de Tubantia (regionale krant in Twente) dat een boer nabij Almelo het populaire meerdaagse Twentepad had afgesloten met een ijzeren bouwhek. Op een briefje aan het hek stond geschreven: “in verband met ernstige overlast is dit privéterrein niet langer opengesteld voor derden”. Een paar dagen later volgde in dezelfde krant het bericht “dat de eigenaar een aanpalend stuk grond met prikkeldraad heeft omheind”. De betreffende boer liet in de krant nog optekenen: “Die grond is van mij. En eigendommen moet je beschermen. Als ik dit nu niet doe, verjaart het. Dan ben ik te laat.”

Gooi het platteland open

De volgende dag las ik op de website van Wandelmagazine het bericht dat 17 organisaties het nog te vormen kabinet oproepen om de landelijke gebieden beter toegankelijk te maken voor recreanten. In het afgelopen coronajaar is gebleken hoe belangrijk het is om erop uit te gaan. De druk op stedelijk groen was dan ook groot en soms moesten delen van beschermde natuurgebieden worden afgesloten. Vandaar deze oproep. Ook landeigenaren, grondgebruikers en terreinbeheerders werkten mee aan het plan. Volgens hen is het noodzakelijk om aansprakelijkheid, vergoedingen,

financiering van voorzieningen, respect van eigendom, vrijwillige participatie van boeren en tuinders en eventuele schade-afhandeling goed te regelen. Het gaat om een nieuwe vorm van publiek-private samenwerking waarvoor betrokkenheid van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen nodig is.

Het Deltaplan

Bijna twintig jaar geleden was er ook al een Deltaplan voor het landschap. Daarin zouden natuurbeschermers en boeren samenwerken aan het herstel van biodiversiteit, waarbij ze tevens een deel van hun land zouden openstellen voor wandelaars. Het plan werd deels opgenomen in het regeerakkoord van het kabinet Balkenende I. Maar toenmalig staatssecretaris Henk Bleker haalde er al snel een streep door (en en passant ook nog even door de Ecologische Hoofdstructuur). Van deze landelijke Deltaplannen kwam nadien niets meer terecht.

Veel verschillende belangen

Zouden de 17 organisaties het nu wel voor elkaar krijgen? Het platteland, het boerenland, openstellen, toegankelijker maken voor recreërende fietsers, wandelaars, ruiters, watersporters? Als één van de 17 organisaties heeft LTO Nederland – de belangenorganisatie van 35.000 agrarische ondernemers – alvast aan gekondigd dat iedere medewerking van boeren dient te geschieden op vrijwillige basis. En zo zal iedere belangenorganisatie wel zijn eigen afweging maken.

Daar waar de wandelaar (Stichting Wandelnet, 1 van de 17) een bruggetje wenst over een kanaal, zal de Hiswa-Recron (ook 1 van de 17) het liefst onbelemmerd willen doorvaren. De ANWB (idem) zal vooral de nadruk leggen op de bereikbaarheid van de routes, inclusief voldoende parkeergelegenheid. En zo heeft ook de Kon. Nederlandse Jagersvereniging zijn eigen wensen ...en de Nederlandse Vereniging van Rentmeesters?

Een Ierse oplossing?

Wandel je in – zeg – Noordwest-Ierland dan is de wandeltocht van 34 kilometer tussen Newport en Bangor Erris het recept om enkel de fraaiste bergen en eindeloze heidelandschappen te ondergaan. Hier wandel je immers in een min of meer rechte lijn naar het noordwesten. Verder “niets”. Lopen, dus. Het enige belang hier: gooi geen rotzooi weg, blijf op het pad en – als ze er al in mogen – honden aan de lijn (regels National Parks of Ireland).

Zou je zo'n rechte lijn in het toegankelijk te maken platteland van ons land trekken, dan kom je het complete polderoverleg tegen. De boer, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de gemeente, Landschap Overijssel, Drenthe, nieuwbouwwijken, het Waterschap, het zomerhuisje, de weilanden met prikkeldraad om de koeien in de wei te houden en akker met bieten. En de bordjes met “verboden toegang”, “geen toegang”, “kwetsbaar gebied”, “geen doorgang”, “eigen terrein”, “eigen weg”, “hier waak ik voor de baas”, “betreden op eigen risico”. Om nog maar te zwijgen over (snel)wegen en spoorlijnen.

Een klein land met vele, vele belangen. En niet altijd staan de neuzen dezelfde kant op. En toch hebben we hier de prachtigste routes.

Neem bijvoorbeeld het Vechtdalpad. De mooiste meerdaagse wandelroute in Nederland (naar onze mening). Komend uit Zwolle tref je na Dalfsen een bordje aan waarop staat dat je hier door het weiland naar de oever van de Vecht mag lopen. En na zo'n 100 meter kun je je op een klein strandje, tussen de koeien, neervlijen. Zo'n plekje vergeet je nooit weer!

Het platteland opengesteld?

Of neem het Noaberpad bij de Lutte waar in samenwerking met de boer een tegelpad om de boerderij heen is aangelegd. Zo kan de wandelaar in deze bijzonder fraaie omgeving zijn weg probleemloos vervolgen en heeft de boer geen "last" van alles wat hem van het werk kan afhouden. Het platteland opengesteld?

Of het stukje Twentepad bij de watermolens van Bels en Frans. Hier heb je links en rechts prikkeldraad, anderhalve meter voor de wandelaar daartussen, dwars door het weiland, in het dal van de Mosbeek... hoe mooi wil je het hebben?

Het platteland opengesteld?

Of neem de zogenoemde Rustpunten. Je mag er zelf een kop koffie maken, gebruik maken van het toilet of je band plakken. Er zijn er inmiddels 600, vaak op een particulier erf met of zonder agrarische bestemming. De tofste pleisterplaatsen! En dan hebben we het nog niet eens gehad over de talrijke klompenpaden, al dan niet met een excursie in de ijsmakerij van de boerin?

Beter toegankelijk landelijk gebied

Met een beetje goede wil is een hoop mogelijk.

Het platteland openstellen vraagt nogal wat van iedereen in ons dichtbevolkte land. Ook van de wandelaar vraagt het de nodige discipline. Vanzelfsprekend blijft mijn hond altijd naast me lopen en is aanlijnen niet nodig. Echt? Wij voeren nooit andermans paarden in de wei waar we langs lopen. Echt? Wij gooien nooit rotzooi weg onderweg. Echt niet? En iedereen weet dat je op wandelpaden niet mag fietsen. Echt? Respect voor de natuur betekent ook zo min mogelijk lawaai maken. Doen we! En wildplukken is aan regels gebonden. Echt waar.

Maar met wat goede wil, minder angst, praktisch vernuft en aanpassingsvermogen moet het nog meer openstellen van de landelijke gebieden lukken! Echt? Echt!